

ОПШТИНА ТЕМЕРИН

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ

КРОЗ БУЏЕТ

за 2022. годину

Садржај

1. Увод	стр. 3.
2. Како настаје буџет општине?	стр. 4.
3. Како се пуни општинска каса?	стр. 7.
3.1. Структура прихода и примања у 2022. години	стр. 10.
3.2. Шта се променило у односу на 2021. годину?	стр. 10.
4. На шта се троши ваш новац?	стр. 11.
4.1. Структура расхода и издатака у 2022. години	стр. 13.
4.2. Шта се променило у односу на 2021. годину?	стр. 13.
4.3. Програмско трошење у 2022. години	стр. 14.
4.4. Најважнији пројекти у 2022. години	стр. 16.
5. Партиципативно буџетирање у општини Темерин 2021/2022	стр. 17.

1. Увод

Драги суграђани,

Пред вама се налази Грађански водич кроз буџет општине Темерин, настао као резултат рада тима за општинско буџетирање.

Жеља нам је да овај документ пружи најважније информације грађанима, како би били обавештени о плановима локалне самоуправе за прикупљање и трошење новца и како би могли да прате реализацију постављених циљева. На овај начин омогућили смо да буџет буде приступачнији и разумљивији сваком нашем суграђанину.

Захваљујем се свим грађанима општине Темерин на разумевању и подршци, као и на заинтересованости за своју општину.

Младен Зеџ, председник општине Темерин

2. Како настаје буџет општине?

БУЏЕТ ОПШТИНЕ је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака општине за наредну годину.

Из општинског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако, у буџету се сливају приходи и примања из којих се подмирују те обавезе.

Буџетски процес је најважнија годишња активност локалне самоуправе, којим се не одређује само обим трошења средстава, њим се дефинише план рада и представља основни елемент процеса одлучивања.

ОКВИР У КОМ СЕ ПЛАНИРА БУЏЕТ

Закони и прописи
Стратешки циљеви развоја општине
Процена кретања најважнијих група прихода
Остварење прошлогодишњих буџета
Обавезе по постојећим кредитима
Започети пројекти ранијих година
Потребе буџетских корисника
Економска ситуација у земљи и окружењу

КО УЧЕСТВУЈЕ У ИЗРАДИ БУЏЕТА?

- ОПШТИНСКА ВЛАСТ И СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ
- БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ
- МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
- ГРАЂАНИ И ЊИХОВА УДРУЖЕЊА

2. Како настаје буџет општине?

ЗАКОН О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ одређује календар активности на изради буџета локалне самоуправе, а крајњи рокови за реализацију активности су следећи:

1. август	Локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему нацрта буџета локалне власти;
1. септембар	Директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године, који садржи извештај о учинку за првих шест месеци текуће године;
15. октобар	Локални орган управе задужен за финансије доставља нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти;
1. новембар	Надлежни извршни орган локалне власти доставља предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти;
20. децембар	Скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти;
25. децембар	Локални орган управе надлежан за финансије доставља министру одлуку о буџету локалне власти.

2. Како настаје буџет општине?

Према упутству Министарства финансија, код групе конта 41- Расходи за запослене, једним делом је планирано задржавање трошкова на прошлогодишњем нивоу, уз повећање трошкова за исплату плата, док је планирање за остале економске класификације из ове групе конта, било крајње рестриктивно.

Даље, трошкови из групе конта 42 - Коришћење роба и услуга и 45 - Субвенције, реално су планирани, нарочито за извршавање расхода на име сталних трошкова (421 - Стални трошкови), а у оквиру субвенција, подразумевало се рационално коришћење средстава и њихова намена.

У оквиру групе конта 48 - Остали расходи, расходи су планирани у складу са рестриктивном политиком, која се спроводи у циљу одрживог нивоа дефицита.

3. Како се пуни општинска каса?

ПОРЕСКИ ПРИХОДИ су приходи од пореза, који се у складу са законом деле између централног и локалног нивоа власти (уступљени и изворни) и приходи од самодоприноса.

ТРАНСФЕРИ од других нивоа власти подразумевају пренос новца из буџета Републике и АП Војводине у корист општине.

ДОНАЦИЈЕ И ПОМОЋИ се добијају од домаћих и страних донатора за различите пројекте општине.

Буџет општине се пуни и **ЗАДУЖИВАЊЕМ**, односно узимањем краткорочних и дугорочних кредита код пословних банака. У овој години наша општина планира да се задужи у циљу изградње пречистача отпадних вода.

Примања од **ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ** се остварују продајом покретности и непокретности, које су у власништву општине.

ПРЕНЕТА НОВЧАНА СРЕДСТВА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА представљају вишак прихода који није потрошен у претходном буџету.

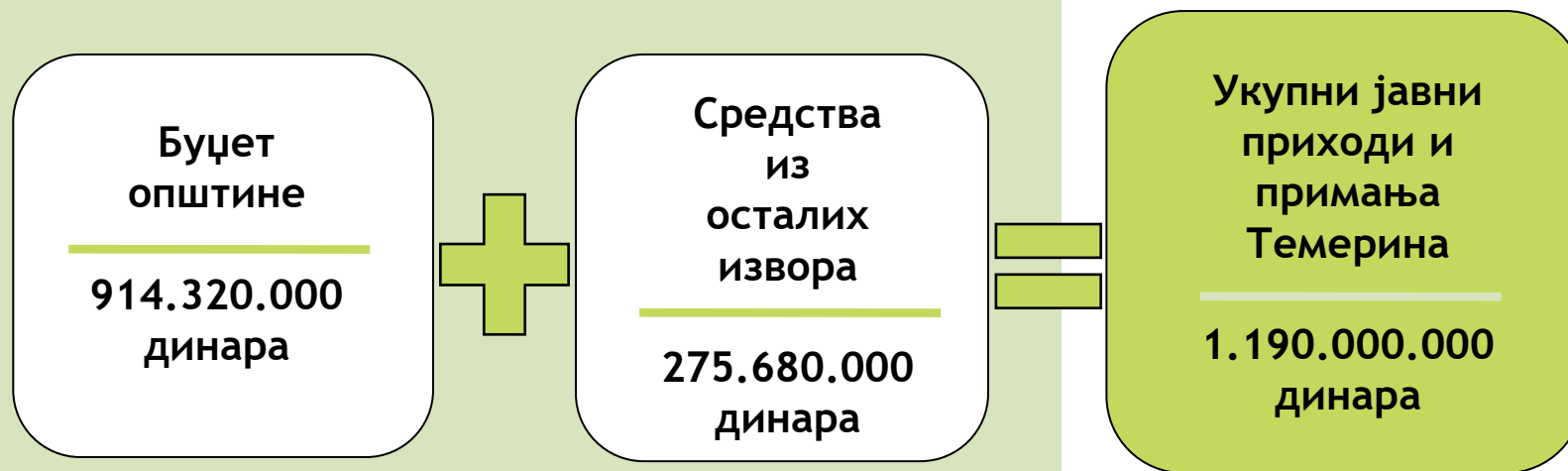
НЕПОРЕСКЕ ПРИХОДЕ Општина Темерин прикупља од физичких и правних лица за коришћење јавних добара (накнаде), за пружање одређених јавних услуга (таксе), за кршење уговорних или законских одредби (пенали и казне) као и приходе који се остваре употребом јавне имовине (нпр. накнада за коришћење шумског и пољопривредног земљишта, накнада за коришћење простора и грађевинског земљишта, итд).

ОСТАЛИ ПРИХОДИ обухватају трансфере од физичких и правних лица у корист општине. Овој категорији припадају и сви неодређени и мешовити приходи, које прикупља општина.

3. Како се пуни општинска каса?

Планирани укупни јавни приходи и примања општине Темерин у 2022. години износе **1.190.000.000 динара**.

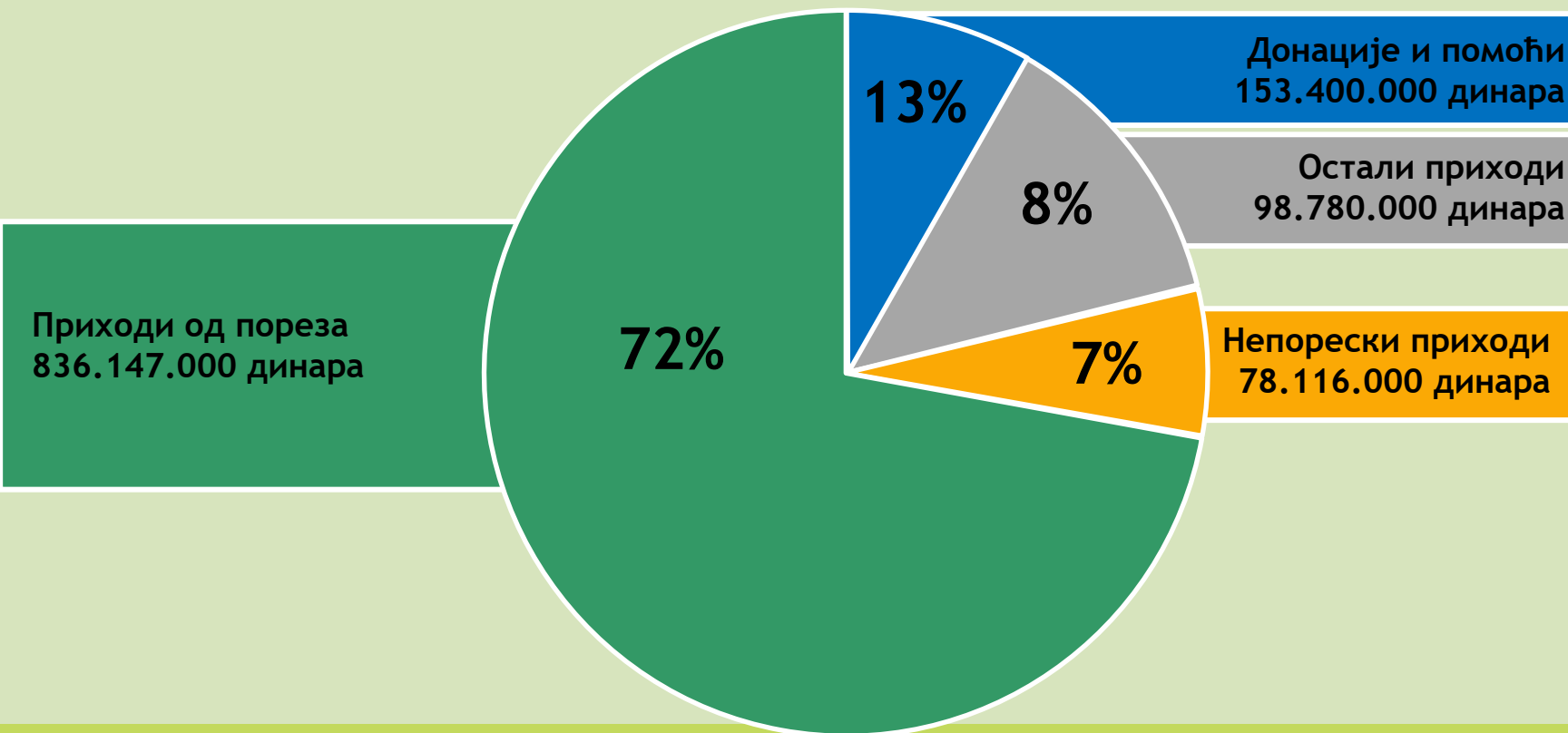
Предвиђен буџет општине Темерин чини 77 % укупних јавних прихода и примања општине, а приходи буџетских корисника из других извора учествују са 23 %.

3. Како се пуни општинска каса?

3.1. Структура прихода и примања у 2022. години

3.2. Шта се променило у односу на 2021. годину?

У односу на план за 2021. годину, у овој години је планирано повећање укупних јавних прихода и примања за **20.000.000 динара.**

4. На шта се троши ваш новац?

РАСХОДИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника.

КОРИШЋЕЊЕ РОБА И УСЛУГА обухвата сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.

ДОНАЦИЈЕ, ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ су трошкови које општина има за исплату дотација и трансфера осталим нивоима власти.

ОСТАЛИ РАСХОДИ ОБУХВАТАЈУ дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне и пенале.

ОТПЛАТА КАМАТА И ГЛАВНИЦЕ обухвата трошкове отплате узетих кредита из ранијих година.

СУБВЕНЦИЈЕ ИЗ БУЏЕТА су средства која је локална самоуправа обезбедила како би помогла предузећима (приватним и јавним), физичким лицима или одређеним секторима економије као на пример пољопривреди. Субвенције се дају у виду новца за подстицање запошљавања, развој, отплату кредита, итд.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије становништва.

БУЏЕТСКА РЕЗЕРВА представља новац који се користи за непланиране сврхе и у сврхе за које се у току године покаже да су неопходна додатна новчана средства.

ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ су трошкови за основна средства (зграде и грађевинске објекте, машине и опрему, земљиште и слично) која су у власништву општине.

4. На шта се троши ваш новац?

Расходи за запослене

275.305.000 динара

Коришћење роба и услуга

227.800.000 динара

Донације, дотације и трансфери

138.759.000 динара

Издаци за
нефинансијску
имовину

348.921.000
динара

Укупно
планирани
расходи и
издаци

1.190.000.000
динара

Отплата камата и
пратећи трошкови
задуживања

3.000
динара

Буџетска резерва

15.100.000
динара

Социјално осигурање
и заштита

45.575.000 динара

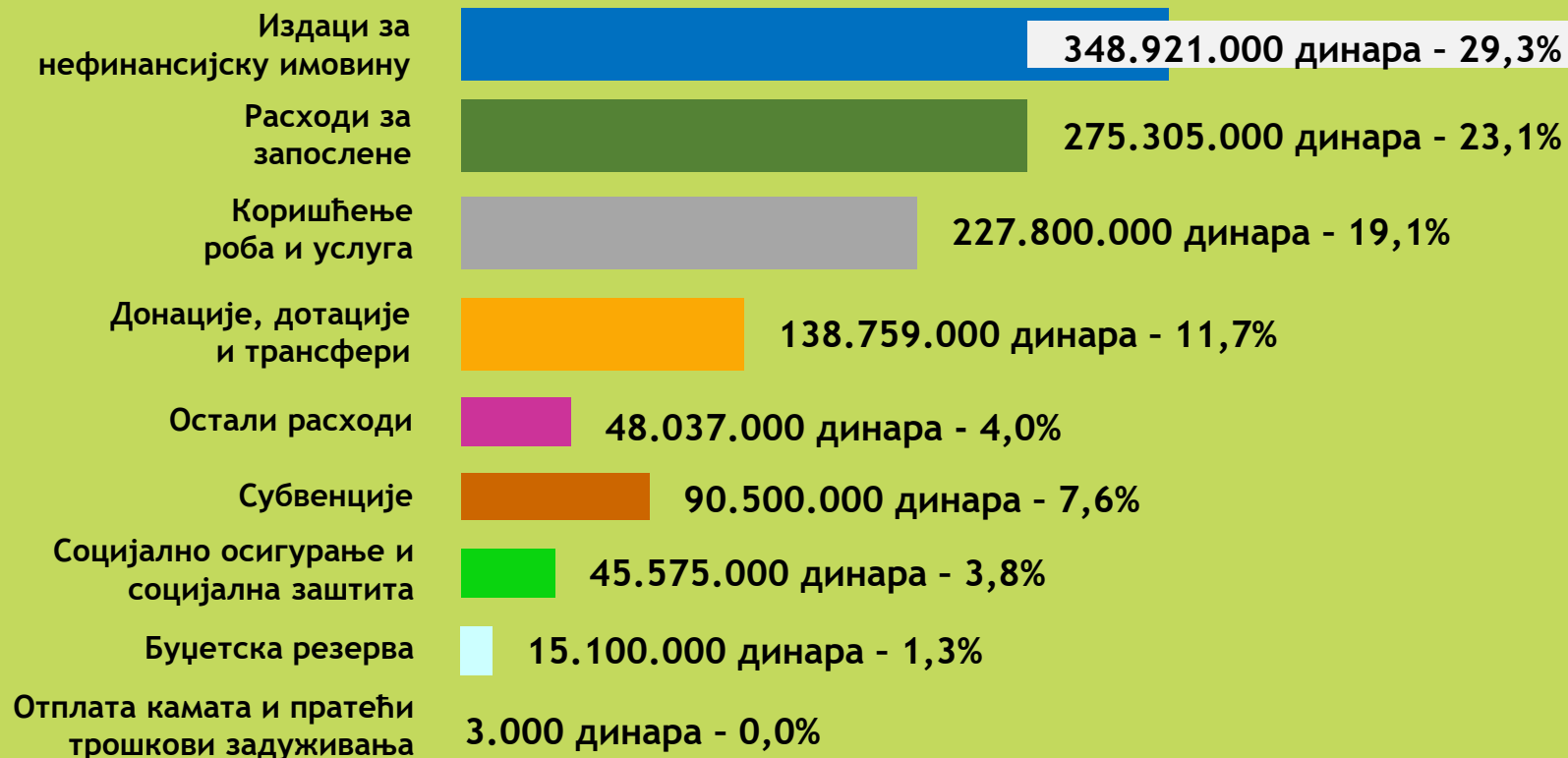
Остали
расходи

48.037.000
динара

Субвенције

90.500.000
динара

4.1. Структура расхода и издатака у 2022. години

4.2. Шта се променило у односу на 2021. годину?

У односу на план за 2021. годину, у овој години је планирано повећање трошкова за **20.000.000 динара.**

4.3. Програмско трошење у 2022. години

У складу са међународним и националним класификацијама програмски буџет даје слику трошења новца према програмској класификацији која све активности локалне самоуправе дели на следећи начин:

У 2022. години највише новца из буџета Општине Темерин биће издвојено за следеће програме: Предшколско васпитање и Опште услуге локалне самоуправе.

Програм 1 Становање, урбанизам и просторно планирање

Програм 2 Комуналне делатности

Програм 3 Локални економски развој

Програм 4 Развој туризма

Програм 5 Пољопривреда и рурални развој

Програм 6 Заштита животне средине

Програм 7 Орг. саобраћаја и саобр. инфраструктура

Програм 8 Предшколско образовање и васпитање

Програм 9 Основно образовање и васпитање

Програм 10 Средње образовање и васпитање

Програм 11 Социјална и дечја заштита

Програм 12 Здравствена заштита

Програм 13 Развој културе и информисања

Програм 14 Развој спорта и омладине

Програм 15 Опште услуге локалне самоуправе

Програм 16 Политички систем локалне самоуправе

Програм 17 Енергетска ефикасност и ОИЕ

4.3. Програмско трошење у 2022. години

		учешће у укупним расходима и издацима	
Програм 1	Становање, урбанизам и просторно планирање	5.250.000	0,44 %
Програм 2	Комуналне делатности	95.390.000	8,02 %
Програм 3	Локални економски развој	6.150.000	0,52 %
Програм 4	Развој туризма	18.875.000	1,59 %
Програм 5	Пољопривреда и рурални развој	18.060.000	1,52 %
Програм 6	Заштита животне средине	126.970.000	10,67 %
Програм 7	Орг. саобраћаја и саобр. инфраструктура	83.130.000	6,99 %
Програм 8	Предшколско образовање и васпитање	242.035.000	20,34 %
Програм 9	Основно образовање и васпитање	73.313.000	6,16 %
Програм 10	Средње образовање и васпитање	28.800.000	2,42 %
Програм 11	Социјална и дечја заштита	57.110.000	4,80 %
Програм 12	Здравствена заштита	12.800.000	1,08 %
Програм 13	Развој културе и информисања	71.963.000	6,05 %
Програм 14	Развој спорта и омладине	52.915.000	4,45 %
Програм 15	Опште услуге локалне самоуправе	224.490.000	18,86 %
Програм 16	Политички систем локалне самоуправе	50.449.000	4,24 %
Програм 17	Енергетска ефикасност и ОИЕ	23.300.000	1,87 %

4.4. Значајни пројекти у 2022. години

- 1 Изградња секундарне канализационе мреже
- 2 Завршетак изградње цевовода од изворишта у Старом Ђурђеву до радне зоне 8 у Бачком Јарку
- 3 Реконструкција и доградња објекта ПУ у Бачком Јарку
- 4 Рехабилитација и појачано одржавање локалних путева и тротоара
- 5 Реконструкција ентеријера МЗ Бачки Јарак
- 6 Набавка и монтажа опреме за дечија игралишта
- 7 Адаптација и реконструкција објекта МЗ Сириг
- 8 Партерно уређење центра Темерина

5. Партиципативно буџетирање у општини Темерин 2021/2022

Партиципативно буџетирање је демократски процес у којем чланови локалне заједнице директно одлучују како ће се потрошити део новца из локалног буџета. На овај начин грађани, који плаћају порез и пуне буџет, имају прилику да сарађују са локалним властима и учествују у доношењу одлука, које утичу на њихове животе.

То је механизам који укључује различите циљне групе, као што су грађани и њихова удружења, бизнис заједница, невладине организације, у одређивање приоритета потрошње у оквиру буџета локалне самоуправе.

Локална самоуправа има задатак да створи амбијент у коме сви заинтересовани грађани могу да се укључе и дају свој допринос креирању најважнијег документа сваке заједнице - буџета.

ПАРТИЦИПАТИВНО БУЏЕТИРАЊЕ ЈЕ ВАЖНО ЈЕР:

- УТИЧЕ НА ВЕЋИ СТЕПЕН ПОВЕРЕЊА ИЗМЕЂУ ГРАЂАНА И ВЛАСТИ;
- ДОПРИНОСИ ВЕЋЕМ УКЉУЧИВАЊУ ГРАЂАНА У ЈАВНИ ЖИВОТ, ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКА, РАСПОДЕЛУ И НАДЗОР НАД ЈАВНИМ ФОНДОВИМА;
- ПОСПЕШУЈЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТ ЈАВНЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ И ЕФИКАСНОСТ У ПОТРОШЊИ ЈАВНОГ НОВЦА
- ЕДУКУЈЕ ГРАЂАНЕ КРОЗ СТИЦАЊЕ НОВИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА.

5. Партиципативно буџетирање у општини Темерин 2021/2022

Општина Темерин препознала је значај партиципативног буџетирања и омогућила је свим заинтересованим грађанима да се укључе у планирање буџета за 2022. годину. Позвани су сви грађани да узму учешће у јавној расправи о плану инвестиција општине Темерин за 2022. годину и дају своје предлоге и сугестије. Позвани грађани су овог пута исказали заинтересованост и учествовали са својим предлозима у одабиру пројеката за 2022. годину.

ПРЕДЛОЗИ ПРОЈЕКТАТА:

1. Реконструкција и доградња вртића "Бамби" у Бачком Јарку,
2. Реконструкција Месне заједнице Бачки Јарак (унутрашњи радови),
3. Реконструкција Основне школе "Славко Родић" у Бачком Јарку,
4. Реконструкција крова Основне школе "Петар Кочић" у Старом Ђурђевићу,
5. Реконструкција локалних путева у Темерину,
6. Реконструкција Старог парка,
7. Реконструкција Каштела,
8. Реконструкција школе, вртића и Дома здравља на Телепу,
9. Изградња пречистача отпадних вода,
10. Пројектовање и изградња канализационе мреже и
11. Реконструкција и доградња Дома културе у Сиригу.

Општина Темерин позива све грађане да се укључе у буџетске процесе и допринесу транспарентнијем раду јавне управе у будућности.